

P6_TA(2008)0018

Situace v Keni

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2008 o situaci v Keni

Evropský parlament,

- s ohledem na předběžnou zprávu mise EU pro sledování průběhu voleb (EU EOM) vyslané do Keni ze dne 1. ledna 2008,
 - s ohledem na prohlášení předsednictví Evropské unie týkající se smířčích úsilí Africké unie v Keni ze dne 11. ledna 2008
 - s ohledem na pokyny Africké charty lidských práv a práv národů z roku 1981 a Africké charty o demokracii, volbách a vládě z roku 2007,
 - s ohledem na prohlášení Africké unie o zásadách pro demokratické volby v Africe 2002,
 - s ohledem na zásady mezinárodního sledování voleb a na kodex chování pro mezinárodní volební pozorovatele, které si OSN připomněla dne 27. října 2005,
 - s ohledem na Dohodu o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsanou v Cotonou dne 23. června 2000 (Dohoda z Cotonou) a pozměněnou v Lucemburku dne 25. června 2005, a to zejména na články 8 a 9 této dohody,
 - s ohledem na čl. 103 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 27. prosince 2007 se v Keni konaly prezidentské a parlamentní volby, přičemž na úřad prezidenta navrhlo své kandidáty devět stran; mezi kandidáty byli i Mwai Kibaki za Stranu národní jednoty (PNU) a Raila Odinga vůdce za Oranžové demokratické hnutí (ODM),
- B. vzhledem k volebnímu výsledku obou hlavních stran – z 210 křesel v keňském parlamentu získalo ODM 99 křesel a PNU 43 křesel,
- C. vzhledem k tomu, že prezidentské volby v Keni v roce 2007 nesplňovaly základní mezinárodní a regionální normy pro demokratické volby a následovaly po nich nepokoje, které vedly ke smrti více než 600 lidí,
- D. vzhledem k tomu, že politické násilí, které následovalo po volbách vedlo podle Úřadu OSN pro koordinaci humanitární činnosti (OCHA) k vysídlení 250 000 osob a ovlivnilo život 400 000–500 000 Keňanů, a to především z měst Eldoret, Kericho a Kisumu,
- E. vzhledem k tomu, že současná politická krize měla svůj zárodek především v napětích v předchozí Národní duhové koalici (NARC), která vyhrála volby v Keni v roce 2000 a ve které se Mwai Kibaki a Raila Odinga dohodli na rozdělení moci, přičemž tato dohoda nebyla dodržena,

- F. vzhledem k tomu, že doporučení, která v roce 2002 učinila EU EOM, nebyla řádně zohledněna, včetně doporučení týkajících se velikosti a hranic volebních okrsků pro všeobecné volby a doporučení aby funkční období Keňské volební komise (KVK) bylo prodlouženo na šest měsíců po všeobecných volbách, aby byla zvýšena nezávislost a profesionální status volebního orgánu,
- G. připomíná, že atmosféra předvolební kampaně v roce 2007 byla poznamenána silnou politickou polarizací mezi Kibakiho a Odingeho stoupenci, která způsobila napětí v obou etnických komunitách,
- H. vzhledem k tomu, že tyto prezidentské volby zklamaly naděje a očekávání keňského lidu, který se s nadšením účastnil volebního procesu a mírumilovně a pokojně volil v hojném počtu,
- I. vzhledem k tomu, že intenzivní diplomatické úsilí, včetně smířčí mise předsedy Africké unie a prezidenta Republiky Ghany Johna Kofi Agyekuma Kufuora, ani úsilí čtyř bývalých prezidentů tuto politickou krizi nevyřešilo,
- J. vzhledem k tomu, že dne 8. ledna 2008 Mwai Kibaki jednostranně jmenoval 17 členů svého kabinetu předtím, než skončilo mezinárodní vyjednávání, čímž v podstatě předešel trojstranným jednáním a přinutil ODM, aby znovu zahájila masové protesty,
- K. vzhledem k tomu, že během volební kampaně byla široce dodržována svoboda sdružování, vyjadřování a shromažďování, avšak vzhledem k tomu, že kampaň byla poznamenána také etnickým a politickým rozdělením, které přispělo k výbušné situaci při přípravě voleb,
- L. vzhledem k tomu, že mezinárodní společenství nevěnovalo tomuto etnickému napětí dostatečnou pozornost a musí tento problém od nynějška brát v úvahu při jakýchkoli dalších snahách o zprostředkování v současné keňské krizi,
- M. vzhledem k tomu, že KVK dohlížela na logistické a technické aspekty voleb, zlepšila přístup ke střediskům pro registraci voličů a vyškolila volební personál,
- N. avšak vzhledem k tomu, že KVK neprojevila potřebnou nestrannost a nezajistila transparentnost a zachování důvěrnosti, jež jsou nezbytnými předpoklady demokratických voleb, a vzhledem k tomu, že se to odrazilo v nedostatecích při jmenování komisařů keňské volební komise,
- O. vzhledem k tomu, že účast pozorovatelů EU EOM na volebních místech, kde volby probíhaly řádným způsobem, příslušné orgány přivítaly,
- P. avšak vzhledem k tomu, že pozorovatelům EU EOM již nebyl poskytnut podobný přístup do sčítacích místností a vzhledem k tomu, že dospěli proto k závěru, že chybějící transparentnost a nedostatečné bezpečnostní postupy vážně ohrozily důvěryhodnost výsledků prezidentských voleb,
- Q. vzhledem k tomu, že na některých volebních místech byla zaznamenána účast vyšší než 90 %, a vzhledem k tomu, že KVK vyslovila pochybnosti ohledně těchto nerealisticky vysokých počtů voličů,

- R. vzhledem k tomu, že EU EOM dospěla k závěru, že celkově byl volební proces před vyhlášením výsledků řízen dobře a že parlamentní volby by se měly považovat za větším dílem úspěšné,
- S. avšak vzhledem k tomu, že EU EOM dospěla k závěru, že proces sčítání hlasů v prezidentských volbách postrádal důvěryhodnost, a vyjádřila proto pochybnosti týkající se přesnosti výsledků,
- T. vzhledem k tomu, že členové iniciativy Keňané za mír, pravdu a spravedlnost (KPTJ), což je koalice nezávislých nevládních organizací, která byla po volbách vytvořena s cílem odhalovat volební podvody a podporovat svobodu projevu a sdružování v této zemi obdrželi podle Dohlížitelů na ochranu zastánců lidských práv výhrůžky,
- U. vzhledem k tomu, že v rámci Dohody z Cotonou se Keňa zavázala dodržovat základní občanská práva, demokracii založenou na právním státě a transparentní a odpovědnou veřejnou správu,
1. odsuzuje tragické ztráty na životech a kritickou humanitární situaci a vyzývá naléhavě příslušné orgány a zúčastněné strany, aby učinily vše pro nastolení míru v Keňské republice a zajištění dodržování lidských práv a právního státu;
 2. podporuje závěry uvedené v předběžné zprávě EU EOM;
 3. vyslovuje politování nad tím, že navzdory všeobecně úspěšným parlamentním volbám nelze výsledky prezidentských voleb pokládat za důvěryhodné kvůli velmi častým zprávám o nesrovnalostech během voleb;
 4. vyslovuje politování nad tím, že Mwai Kibaki jednostranně jmenoval svůj kabinet, což značně narušilo úsilí o zprostředkování jednání;
 5. vyzývá Mwaie Kibakiho, aby respektoval demokratické závazky své země zakotvené v keňské ústavě, v pokynech Africké charty lidských práv a práv národů a v Africké chartě o demokracii, volbách a vládě a aby dal souhlas k nezávislému prověření hlasů, které byly při volbě prezidenta odevzdány; dále naléhavě žádá keňské orgány, aby tomuto prošetření napomohly s cílem dosáhnout nápravy této situace a volali k odpovědnosti ty, kteří se těchto volebních nesrovnalostí dopustili;
 6. naléhavě vyzývá keňské orgány, aby za všech okolností zaručily fyzickou a psychickou nedotknutelnost členů KPTJ a všech obránců lidských práv v této zemi a aby ukončily veškeré pronásledování obránců lidských práv v Keni;
 7. vyzývá obě strany, aby bezodkladně přistoupily ke konkrétním nápravným opatřením prostřednictvím vyjednávání; podporuje v této souvislosti další úsilí o zprostředkování jednání ze strany výboru čelních představitelů Afriky pod vedením bývalého generálního tajemníka OSN Kofi Annana;
 8. vyzývá předsednictví Evropské unie a Komisi, aby bedlivě sledovaly smířčí misi vedenou Kofim Annanem a v případě potřeby zajistily okamžité pokračování tohoto smířčího úsilí vysláním delegace Evropské unie na vysoké úrovni, případně formou společné iniciativy EU a AU; vyzývá Komisi, aby keňským orgánům nabídla veškerou technickou a finanční pomoc, která je nezbytná při nezávislém prošetření průběhu prezidentských voleb, stejně

jako při krocích, jež budou považovány pro nápravu situace za potřebné;

9. vítá skutečnost, že nově zvolený parlament projevil svoji nezávislost zvolením za svého mluvčího pana Kennetha Otiato Merende a podtrhuje rozhodující úlohu, kterou by uvedený parlament měl sehrát v obnovení občanských svobod v Keni;
10. požaduje konkrétní opatření k vytvoření skutečně nestranné volební komise, která bude lépe schopna uskutečnit budoucí svobodné a spravedlivé volby;
11. upozorňuje na prohlášení Samuela Kivuitua, předsedy KVK, který se osobně distancoval od výsledků prezidentských voleb zveřejněných ve sdělovacích prostředcích a požadoval nezávislé vyšetřování údajných podvodů;
12. pokud by se ukázalo jako nemožné organizovat důvěryhodné a spravedlivé přepočítání hlasů v prezidentských volbách nestranným orgánem, požaduje nové prezidentské volby;
13. vyslovuje politování nad tím, že nebyla využita příležitost konsolidovat a dále rozvíjet volební a širší demokratický proces, kterou poskytly prezidentské volby v roce 2007;
14. vyzývá vůdce všech politických stran k tomu, aby převzali odpovědnost za předcházení dalším násilnostem v zemi, aby se veřejně zavázali k respektování zásad právního státu a zaručili dodržování lidských práv;
15. je hluboce znepokojen sociálními dopady současné hospodářské krize a negativním vlivem na společenský a hospodářský vývoj země a hospodářskými důsledky pro sousední země, které jsou do značné míry závislé na keňské infrastruktuře a jejichž humanitární situace je touto krizí ohrožena;
16. vyzývá keňskou vládu a Komisi, aby zorganizovaly okamžitou humanitární pomoc vnitřně vysídleným osobám a poskytly všechny potřebné pracovníky humanitární pomoci;
17. vyzývá příslušné orgány, aby bezodkladně zajistily svobodné a nezávislé tiskové zpravodajství a aby obnovily živé vysílání;
18. vyjadřuje politování nad poskytnutím rozpočtové pomoci z Evropského rozvojového fondu Kibakiho vládě ihned po volbách, což by mohlo být chybně chápáno jako politicky předpojaté, a žádá o zmrazení veškeré další rozpočtové pomoci keňské vládě, dokud nebude nalezeno politické řešení stávající krize;
19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám členských států, vládě Keni, spolupředsedům Smíšeného parlamentního shromáždění AKT–EU a předsedům Komise a Výkonného výboru Africké unie.